

PREPORUKE IMO/IHO ZA IZRADU RADIO-NAVIGACIJSKIH UPOZORENJA U SVJETSKOJ SLUŽBI NAVIGACIJSKIH UPOZORENJA

UDK 656.61.052 : 621.396.6 : 061.4

Stručni rad

Sažetak

U članku je obraden **OSNOVNI DOKUMENT U SVJETSKOJ SLUŽBI NAVIGACIJSKIH UPOZORENJA IMO/IHO i ANEKS tog dokumenta**. Preporuke vladama o standardizaciji u sastavljanju i odašiljanju navigacijskih obavijesti i radio-upozorenja smatraju se obvezom i stoga je sastavljen **NAPUTAK** o sastavljanju navigacijskih radio-obavijesti. U prilogu su dani primjeri koji se mogu pojaviti, ali bilo bi nemoguće zastupiti sve. Primjeri će poslužiti za bolje snalaženje u sastavljanju i odašiljanju točnih poruka da svaki pomorac stekne potpuno povjerenje u sadržaj poruke.

1. UVOD

Ovaj praktični naputak namijenjen je svima koji se bave izradom radio-navigacijskih upozorenja.

Poznato je da se upozorenja izdaju pod pokroviteljstvom Svjetske službe za navigacijska upozorenja IHO/IMO i u skladu sa zahtjevima rezolucije A.706(17) IMO-a. Svjetska služba navigacijskih upozorenja (WWNWS) sastoji se od dvije glavne međunarodne službe za radio-upozorenja: upozorenja NAVAREA i Obalna upozorenja.

Posebna namjena ovoga teksta je pronalaženje najboljih izraza koji će se rabiti u svim vrstama navigacijskih upozorenja na engleskom jeziku. Odgovarajuće napomene su iz Standardnog pomorskog navigacijskog rječnika.

Ovaj dokument ne sadrži ogledne tekstove za svaki mogući primjer. Prikazana se načela općenito mogu primijeniti za izradu poruka u svim navigacijskim upozorenjima i "pokriti" sve vrste opasnosti.

2. Opće napomene

Radio-navigacijske obavijesti uglavnom upozoravaju na opasnost. Emitiraju se kao odgovor na Solas V/2 b. i

sadržavaju podatke koji su u izravnoj svezi sa sigurnošću na moru. Iz iskustva pomoraca proizlazi podatak da je većina navigacijskih upozorenja temeljena na nepotpunom ili nepotvrđenom podatku.

Prema rezoluciji A.706 (17) IMO-a zahtijeva se uporaba engleskog jezika za NAVAREA-obavijesti i za druga upozorenja. Ne treba zaboraviti da se većina pomoraca koji primaju radio-navigacijska upozorenja samo "profesionalno" služi engleskim jezikom. Zato upozorenja moraju biti napisana pravilno da ih svi pomorci mogu vrlo lako razumjeti.

Da se postigne najveći mogući učinak, podatak mora biti

JASAN, NEDVOSMISLEN I KRATAK

To se postiže uporabom poruka sastavljenih u standardnom obliku s ključnim riječima koje naglašavaju temeljna obilježja poruke.

Novčana sredstva koja osiguravaju upravni organi i pomorci krajnje su ograničena. Zato treba prenositi samo podatke važne za sigurnost plovidbe. Administrativni podaci ne smiju se emitirati na redovitim međunarodnim radio-kanalima za navigacijska obavještenja.

Na temelju iznesenoga proizlaze:

3. Opća načela za objavljivanje navigacijskih upozorenja

- sve vrste opasnosti,
- podaci koji su u izravnoj svezi sa sigurnošću na moru,
- povjerenje pomoraca u navedene podatke,
- uporaba engleskog jezika za NAVAREA i za obalna upozorenja,
- obalna i lokalna upozorenja na domicilnom jeziku,
- podaci razumljivi za sve pomorce,
- standardni oblik teksta s ključnim riječima koje naglašavaju glavna obilježja poruke, dakle tekst mora biti:

JASAN, NEDVOSMISLEN I KRATAK,

- prenose se samo oni podaci koji su od temeljne važnosti za sigurno upravljanje brodovima, a
- administrativni podaci ne smiju se odašiljati na redo-

* kap. Boris Horvat,
stručni suradnik sigurnosti plovidbe
DRŽAVNI HIDROGRAFSKI INSTITUT, Split

vitom međunarodnom programu za navigacijska upozorenja.

4. Način pisanja i sadržaj poruke

Navigacijsko upozorenje mora u **NAJKRAĆEM** vremenu ostvariti **NAJVEĆI** mogući **UČINAK**. Način pisanja je više-manje poznat i prihvaćen: **UVOD**, **UPOZORENJE**, **DODATNE NAPOMENE**.

U sadržaju tih dijelova najviše je lutanja i nepoznanica. Stoga IHO/IMO propisuje:

- **UVOD**, koji sadrži:

- oznaku poruke (znak raspoznavanja), npr. NAVAREA RE 97, SPLIT RADIO NAV WNG 102,
- opće područje, npr. ADRIATIC SEA, IONIAN SEA,
- lokalitet, koji zapravo omogućava pomorcu spoznaju o opasnosti na njegovu plovnom putu, npr. VIRSKO MORE, KVARNER,
- broj karte (NAVAREA i obalna upozorenja; za lokalna upozorenja o j rte je potrebno navoditi).

- **UPOZORENJE**, vrsta opasnosti, koje sadrži:

- oštećenja na svjetlima, signalima za maglu, plutačama,
- opasne podrtine na rutama,
- prisutnost glomaznih teglenica,
- plutajuće i ostale vrste mina,
- područja u kojima se izvodi potraga i spašavanje (SAR) i operacije protiv onečišćenja mora,
- obavijesti o nestalim brodovima i zrakoplovima,
- novootkrivene hridi, pličine i njihovo obilježavanje,
- polaganje podmorskih kabela, cjevovoda, prisutnost platforma, radovi na moru i u podmorju,
- slabo funkcioniranje radio-navigacijskih služba,
- vojne vježbe, svemirske misije i nuklearna testiranja (to mora biti najavljeno najmanje 5 dana prije početka radnje).

- **DODATNE NAPOMENE**, koje sadrže:

- meteorološke prilike,
- eventualnu preporuku promjene rute,
- sve ostalo što bi u određenom trenutku bilo od pomoći pomorcima.

5. Sastavljanje radio-navigacijskih upozorenja

Osnovni podaci potrebni pomorcu da bi izbjegao opasnost jesu:

OPASNOST + POZICIJA

Ali poruka mora pružiti dovoljno dodatnih podataka kako bi mogao **PREPOZNATI** opasnost i **PROSUDITI** njezin utjecaj na plovidbu (u nekim situacijama poželjno je uvrstiti vrijeme trajanja događaja).

Tekst svih radio-navigacijskih upozorenja mora sadržavati **NEKE** ili **SVE STANDARDNE ELEMENTE** (TABLICA 1.)

STANDARDNI ELEMENTI		NAVAREA	OBALNO	LOKALNO
PORUKA	Redni broj	+	+	
UVOD	1. Glavno područje	+		
	2. Lokalitet	+	+	+
	3. Broj karte	+	+	
UPOZORENJE	4. Predmet	+	+	+
	5. Pozicija	+	+	+
	6. Primjedba	+	+	+
	7. Poništenje	+	+	+

Upozorenja se označuju uzastopnim brojkama tijekom cijele kalendarske godine, počevši od 0001 u 0000 LT 1. siječnja.

Odašiljanje, kao pravilo, jest u obrnutom brojčanom redu.

SVJETLA - NEZGODE NA OZNAKAMA

SVJETIONICI, SVJETLOSNE OZNAKE, BRODOVI SVJETIONICI		
NAZIV SVJETLA	PORUKA	KOMENTAR
PALAGRUŽA, svjetlo 42-23,5 N 16-15,5 E	Pogašeno (Unlit)	Netočni izrazi: - ne radi - izvan upotrebe - ne egzistira
	Nepouzđano (neispravno svjetlo) Light unreliable	Sve ostale izraze ne treba upotrebljavati.
	Razrušeno	Ne može biti privremeno razrušeno. Ako je postavljena privremena plutača, treba to objaviti.
	Signal za maglu ne radi	Samo glavni signali za maglu (vrstu kvara na signalu ne treba odašiljati).
<p>NAPOMENA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daju se nazivi s karte, a ne improvizira se s lokalizmima, - pozicija se navodi u stupnjevima, minutama i dijelovima minuta, - broj svjetla iz PSJM nije potreban, - za svjetla rabi se termin NEPOUZĐAN kad je ono nesigurno, - oštećenja DNEVNIH OZNAKA ne odašilju se u navigacijskom upozorenju, - međunarodne kratice za karakteristike svjetala prikladne su samo za odašiljanje NAVTEX, TELEX i MORSE, - upotrebljava se: pogašeno svjetlo (unlit), nepouzđano (light unreliable), razrušeno (destroyed), signal za maglu ne radi (fog signal inoperative) - (vrsta kvara na signalu za maglu ne odašilje se) 		

SVJETLA - PROMIJENJENA

SVJETIONICI, SVJETLOSNE OZNAKE, BRODOVI SVJETIONICI		
NAZIV SVJETLA	PORUKA	KOMENTAR
ALBANEŽ, svjetlo 44-44,1 N 13-54,4 E	B BI 8s 15m 10M	Stalna promjena karakteristike
	BC BI (2) 8s 15m B10M C4M oznaka (T)	Privremena promjena. Ne rabi se za pomoćna svjetla iz PSJM
ŽIGLJEN, svjetlo	postavljeno 44-34,9 N 14-57,4 E	Novo svjetlo

MERAG, svjetlo 44-58,7 N 14-26,6 E	premešteno 44-58,8 N 14-27,1 E 1 kabel NE	Prethodna pozicija se ne navodi, samo se označi smjerom i daljinom
NAPOMENA: - uvijek se navodi puna karakteristika da ono što je promijenjeno ne ostane neopaženo, - daje se opis svjetla (svjetlo na prekide, dugi bljesak, vrlo kratka svjetla itd.), - pozicija se navodi u dijelovima minute, - za svjetla koja su bila razrušena treba objaviti ponovno postavljanje, ali samo ako su iz PSJM, a razrušeno se poništava, - daljine se navode u nautičkim miljama i dijelovima milja (8,6M), - visina u metrima (14m), period u sekundama (6s), domet u miljama (15M), (14/17M) i (22-18M), - boja: B, Z, Ž, P, ...		

PRIMJERI KOJI SE MOGU POJAVITI:
I. - SVJETLA

1. Palagruža, svjetlo _____ N - _____ E pogašeno.
2. Palagruža, svjetlo _____ N - _____ E nepouzđano.
3. Palagruža, svjetlo _____ N - _____ E razrušeno.
4. Palagruža _____ N - _____ E signal za maglu ne radi.
5. Albanež, svjetlo _____ N - _____ E B Bl 8s 15m 10M
(stalna promjena karakteristike)
6. Albanež, svjetlo _____ N - _____ E BC Bl(2) 8s 15m B5M
C4 privremena promjena karakteristike (T)
7. Palagruža, svjetlo _____ N - _____ E postavljeno.
8. Žigljen, svjetlo _____ N - _____ E CBL 2s 12m 6M
Vid 019 - 270 (251) postavljeno.
9. Plutača _____ N - _____ E nije na poziciji,
pogašena, oštećena

II. - OPASNOSTI

1. Opasna mina pluta u blizini _____ N - _____ E u
_____ LT.
2. Opasna podrtina _____ N - _____ E.
3. Polaganje kabela brodom "JUNAK" u blizini _____ N - _____ E od _____ LT do _____ LT.
Plovite oprezno.
4. Tegalj iz luke Trogir u luku Split. Plovite oprezno.
5. _____ od _____ LT do _____ LT vježbe gađanja
u polumjeru 6 milja od _____ N - _____ E.
Zabranjen prolaz i zadržavanje.
6. _____ od _____ LT do _____ LT vježbe gađanja
u polumjeru 6 milja od _____ N - _____ E u
sektoru _____ do _____.
Zabranjen prolaz i zadržavanje.
7. Brod u opasnosti. M/B "TITANIC" tone u blizini _____
N - _____ E. Traži pomoć. Izvijestite najbližu ovlaštenu službu.
8. _____ od _____ LT do _____ LT vježbe gađanja
u prostoru unutar spojnice pozicija: a) _____ N - _____ E.
9. _____ od _____ LT do _____ LT vježbe gađanja
na daljini _____ milja prema otvorenom moru od spojnice pozicija:
a) _____ N - _____ E b) _____ N - _____ E
c) _____ N - _____ E.
Zabranjen prolaz i zadržavanje.
10. Od _____ do _____ radovi (obalni, podvodni...) na
operativnom dijelu obale
(duž cijele operativne obale).
Zabranjeno pristajanje, sidrenje, plovidba, prolaz.
11. Poništava se radio-oglas broj 123/92.

Literatura:

1. IHO/IMO: WORLD - WIDE NAVIGATIONAL SERVICE
(GUIDANCE DOCUMENT)
Special Publication No 53, February 1992. - članak 4 i 5.
2. IMO/IHO GUIDE TO DRAFTING RADIO NAVIGATIONAL
WARNINGS FOR THE WORLD - WIDE NAVIGATIONAL
WARNING SERVICE, ANNEX, February 1993.

IMO/IHO GUIDE TO DRAFTING RADIO-NAVIGATIONAL WARNINGS FOR THE WORLD-WIDE NAVIGATIONAL SERVICE
Summary

This paper deals with the BASIC DOCUMENT in the IHO/IMO WORLD WIDE NAVIGATIONAL SERVICE and the ANNEX to this document. As the recommendations to governments on standardization in preparing and transmitting navigational information and radio warnings are regarded as an obligation, the GUIDANCE to drafting navigational radio information has been prepared. Enclosed are some of the possible examples, because it would be quite impossible to mention each and all. These examples should provide facilities in drafting and transmitting correct messages, so that every navigator could fully rely on their contents.

Rukopis primljen: 25. 11. 1993.